

VIẾT: TÌM HIỂU CÁCH VIẾT BÀI VĂN KỂ CHUYỆN SÁNG TẠO – 2 TIẾT

LÝ THUYẾT

I. TÌM HIỂU CÁCH VIẾT BÀI VĂN KỂ CHUYỆN SÁNG TẠO

1. Đọc bài văn kể lại câu chuyện và các chi tiết kể sáng tạo (A, B) dưới đây, sau đó thực hiện yêu cầu.

Nếu hay đọc truyện phiêu lưu, có lẽ bạn sẽ thích câu chuyện *Một chuyến phiêu lưu* của tác giả Nguyễn Thị Kim Hoà.

Chuyện kể rằng, một hôm, mèo nhép rủ chuột xù sang sông chơi, nhưng chuột xù từ chối. (A) Mèo nhép khăng khăng muốn đi nên chuột đành đồng ý vì không nỡ để bạn mạo hiểm một mình. Hai bạn nhờ bác ngựa đưa sang sông.

(A)
Chuột xù nói:
– Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.
Mèo nhép hứ một cái:
– Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.

Đồng cỏ bên kia sông quả là một thế giới xanh tuyệt đẹp! (B) Thích chí, mèo nhép nhảy nhót khắp nơi, mặc dù chuột xù đã cảnh báo rằng trong bụi cỏ có hang rắn.

Y như chuột lo ngại, rắn bị phá giấc ngủ, tức giận quăng mình về phía mèo nhép. Chuột xù vội nhảy từ mỏm đá xuống mình rắn để cứu bạn. Rắn tối sầm mặt mũi, còn chuột té văng ra. May thay, bác ngựa kịp thời chạy đến cứu hai bạn.

(B)
Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa. Không gian ngai ngái mùi cỏ thơm, thật dễ chịu!

Trên lưng bác ngựa trở về, thấy chuột xù nằm thiêm thiếp, mèo nhép cứ sụt sịt, nước mắt rơi ướt lông chuột xù. Mèo không để ý, miệng chuột đang mím lại do cố nén cười.

Câu chuyện thật thú vị và hài hước. Mèo nhép đã có bài học quý giá về việc phải biết lắng nghe người khác để giữ an toàn cho bản thân và những người xung quanh.

a. Bài văn trên kể lại câu chuyện gì?

Bài văn kể lại câu chuyện "Một chuyến phiêu lưu" của tác giả Nguyễn Thị Kim Hòa.

b. Tìm phần mở bài, thân bài và kết bài của bài văn. Nêu ý chính của mỗi phần.

❖ Mở bài:

- Vị trí: Đoạn văn đầu tiên. Từ *"Nếu hay đọc truyện ….Nguyễn Thị Kim Hòa".*

- Nội dung:

+ Giới thiệu tên câu chuyện.

+ Tên tác giả.

+ Cảm xúc của bản thân *"thích"*

❖ Thân bài:

- Vị trí: ở giữa, từ đoạn 2 đến đoạn 5.

- Nội dung (Mỗi đoạn là 1 sự việc):

+ Đoạn 2. Mèo rủ chuột sang sông chơi.

+ Đoạn 3. Mèo nhảy nhót khắp nơi.

+ Đoạn 4. Mèo bị rắn tấn công.

+ Đoạn 5. Kết thúc: mèo hối hận, chuột cố nén cười.

-> Nội dung: Kể diễn biến chuyến phiêu lưu của mèo nhép và chuột xù theo trình tự thời gian.

❖ Kết bài:

- Vị trí: Đoạn văn cuối cùng.

- Nội dung:

+ Cảm nhận về câu chuyện.

+ Rút ra bài học, ý nghĩa.

c. Mỗi chi tiết sáng tạo A, B được bổ sung vào phần nào của bài văn?

❖ Chi tiết sáng tạo A, B được bổ sung vào phần thân bài.

d. Tìm nội dung phù hợp với mỗi chi tiết sáng tạo A, B.

Sáng tạo thêm chi tiết tả cảnh.

Sáng tạo thêm lời thoại cho nhân vật.

A

Chuột xù nói:

– Bác ngựa bảo nguy hiểm lắm.

Mèo nhép hứ một cái:

– Cậu không đi thì thôi, tớ đi một mình.

B

Cỏ phủ kín cánh đồng như một tấm thảm xanh mát. Cây cối cũng xanh mướt như ngày nào cũng được gội rửa. Không gian ngai ngái mùi cỏ thơm, thật dễ chịu!

2. Theo em, đoạn dưới đây có thể thay cho đoạn nào của câu chuyện?

Chuột xù lồm cồm bò dậy, thấy mèo nhép vẫn sợ hãi, run lập cập. Một lúc lâu, mèo nhép mới xấu hổ bảo:

– Bờ sông bên nhà mình cũng đẹp lắm. Chúng mình về thôi.

Bác ngựa và chuột xù cười phá lên. Mèo nhép cũng bẽn lẽn cười.

Y như chuột lo ngại, rắn bị phá giấc ngủ, tức giận quăng mình về phía mèo nhép. Chuột xù vội nhảy từ mỏm đá xuống mình rắn để cứu bạn. Rắn tối sầm mặt mũi, còn chuột té văng ra. May thay, bác ngựa kịp thời chạy đến cứu hai bạn.

3. Nêu những cách em có thể vận dụng để viết bài văn kể chuyện sáng tạo.

Thêm chi tiết tả ngoại hình và hoạt động của nhân vật.

Thay đổi cách kết thúc của câu chuyện.

Tưởng tượng mình đang tham gia vào câu chuyện, được "nhìn", "nghe", "chạm vào",... mọi sự vật trong câu chuyện để sáng tạo chi tiết.

- Thêm chi tiết miêu tả
- Thêm chi tiết biểu cảm/ cảm xúc/ đánh giá của người kể
- Thêm hội thoại

Ghi nhớ

Trong bài văn kể chuyện sáng tạo, người viết có thể thêm chi tiết (thêm lời thoại, thêm lời kể, lời tả,...) hoặc thay đổi cách kết thúc mà không làm thay đổi nội dung chính và ý nghĩa của câu chuyện.

Bài văn có 3 phần:

– Mở bài: Giới thiệu câu chuyện.

– Thân bài: Kể lại câu chuyện với những chi tiết sáng tạo.

– Kết bài: Nêu suy nghĩ, cảm xúc về câu chuyện.

II. TÌM HIỂU CÁCH VIẾT BÀI VĂN KỂ CHUYỆN SÁNG TẠO

1. Đọc các đoạn văn dưới đây và trả lời câu hỏi.

Chào các bạn. Tôi là chuột xù. Tôi sẽ kể cho các bạn nghe câu chuyện phiêu lưu li kì của tôi và cậu bạn thân mèo nhép.

Hôm ấy là một ngày rất đẹp trời, chúng tôi đều muốn đi chơi. Tôi thì muốn chơi ở bên này sông, còn cậu bạn của tôi lại nằng nặc đòi đi chơi ở bên kia sông. Tôi vẫn nhớ lời dặn của bác ngựa là bên kia sông nguy hiểm lắm. Thế mà **chẳng hiểu sao** mèo nhép lại cứ muốn đi chơi ở đó. Cậu ấy quả là thích phiêu lưu. Nhưng phiêu lưu mà mất an toàn thì thật đáng sợ. Tôi cố gắng thuyết phục mèo nhép. Cậu ấy chẳng những không nghe mà còn chê tôi nhát. Cuối cùng, tôi đành chịu thua và đi theo cậu ấy vì không nỡ để cậu ấy mạo hiểm một mình.

Trên lưng bác ngựa trở về, tôi vẫn giả vờ nằm thiêm thiếp. Mèo nhép **chắc là** biết lỗi, cứ sụt sịt, sụt sịt, nước mắt rơi ướt cả bộ lông của tôi. So với lúc cậu ấy khăng khăng đòi sang sông chơi thì bây giờ trông cậu ấy thật quá khác biệt. Tôi phải cố nén cười. Cứ để cậu ấy ân hận một lúc nữa, như thế mới có bài học chứ.

a. Các đoạn văn trên kể lại câu chuyện theo lời của nhân vật nào?

❖ Đoạn văn kể lại câu chuyện theo lời của nhân vật chuột xù.

b. Nhân vật đó dùng những từ ngữ nào để gọi mình và các nhân vật khác?

❖ Nhân vật chuột xù tự xưng là "tôi"

❖ Gọi nhân vật mèo nhép là: cậu bạn, cậu ấy...

c. Những từ ngữ in đậm thể hiện điều gì? Chọn đáp án đúng.

A. Chuột xù không chắc chắn về suy nghĩ, cảm xúc của mèo nhép.

B. Chuột xù không chắc chắn về suy nghĩ, cảm xúc của mình.

C. Chuột xù dự đoán được sự việc xảy ra tiếp theo.

D. Chuột xù thể hiện sự khách quan khi kể câu chuyện.

d. Cách kể chuyện trong các đoạn văn trên có gì khác với cách kể chuyện trong bài văn trang 11?

Cách mở đầu câu chuyện

Cách kể lại các sự việc trong câu chuyện

Cách kết thúc câu chuyện

SO SÁNH	BÀI VĂN TRANG 15	BÀI VĂN TRANG 11
Cách mở đầu câu chuyện	Người kể chuyện xưng "tôi", là một nhân vật trong câu chuyện . Kể lại câu chuyện của chính mình.	Người kể chuyện không xuất hiện trong câu chuyện.
Cách kể lại các sự việc trong câu chuyện	Kể lại diễn biến theo đúng sự việc của câu chuyện nhưng kể theo cảm nhận của nhân vật chuột xù.	Kể lại diễn biến theo đúng sự việc với trình tự thời gian. Cách kể và đánh giá của người Ngoài câu chuyện, nên có yếu tố khách quan.
Cách kết thúc câu chuyện	Chưa rút ra được bài học cụ thể. Bộc lộ suy nghĩ của nhân vật chuột xù.	Rút ra được bài học cụ thể. Nhận xét về câu chuyện.

2. Trao đổi về những điểm cần lưu ý khi đóng vai một nhân vật để kể lại câu chuyện.

Câu chuyện được kể theo lời của nhân vật nào? Nhân vật kể chuyện xưng là gì?

Các sự việc trong câu chuyện được kể như thế nào theo cảm nhận của nhân vật?

Ghi nhớ

Đóng vai nhân vật để kể lại câu chuyện cũng là một cách viết bài văn kể chuyện sáng tạo.

Bài văn có 3 phần:

- Mở bài: Đóng vai nhân vật để tự giới thiệu và dẫn dắt vào câu chuyện.
- Thân bài: Kể lại diễn biến câu chuyện theo cảm nhận của nhân vật mà em đóng vai.
- Kết bài: Kể kết thúc của câu chuyện theo cảm nhận của nhân vật.